

OCHOTNICKÉ DIVADLO MÁ SMYSL

Rozhovor s režisérkou inscenace Dokonalá svatba vlašimského souboru Vznešený DIVOCH Andreou Smékalovou.

Proč jste si vybrali jedno z nejvíce frekventovaných představení v českém divadelním prostoru?

Je to určitá náhoda. Cílíme na naše vlašimské publikum. Divadlo hrajeme pochopitelně především pro ně. Už trochu víme, co mají lidé rádi a své hry vybíráme pro ně. I naše předchozí hra byla rychlá situační komedie, která publikum především bavila. Vlastně nám o nic jiného nejde. Nepovažujeme se za velké umělce, ale víme, že smích je fajn. Přejde mi, že Dokonalá svatba je dost ze života. Tohle se přece může stát. A diváci se v jednotlivých postavách vidí, každý si ve hře najde něco. Někdo vidí romantiku a zamilovanost, když se potkají ti dva – po lásce přece všichni toužíme a ona ji najednou objevila...

Za posledních pět let jsem viděl Dokonalou svatbu možná desetkrát. Od ochotníků i od profesionálů. Nebáli jste se srovnání? Už přece nejde vymyslet příliš nového...

Samozřejmě jsme to také viděli a věděli jsme, do čeho jdeme. Nemáme úplně prostor nad představením trávit velká kvanta času. Ve chvíli, kdy dáme dohromady kostru, herci si začínají žít svým vlastním životem. V představení

tedy jsou drobnosti, které jsou jinak. Můj manžel například hraje hlavní roli a má tam své nápady a své grify, které si vymýšlí. Služka si hraje se žvýkačkou a podobně. Každý herec si v tom nachází to svoje a čím častěji hrajeme, tím je to lepší. Herci si to užívají a je to super. Jde o detaily, které dělají tu hru naši.

Amorky jsem viděl poprvé...

Tady jsme to vynechali, ale ve Vlašimi na naší domovské scéně Amorci dokonce na začátku chodí a zvoní. Vnášejí lásku mezi přítomné.

Proč se vlastně váš soubor jmenuje Vznešený DIVOCH?

DIVOCH rovná se Divadlo Vlašimských Ochotníků. Přišel na to můj děda, který hrál ve vlašimském ochotnickém souboru od dvaceti let. Bohužel už odešel, ale právě on dával divadlu určitou noblesu. Takže po něm je DIVOCH vznešený. Byl komediální, ale vše uměl podat srdcem. Mile

Plánujete další představení?

Na zkoušky chodím se svými třemi dětmi. Tráví se mnou v divadle hodiny. Vždycky když něco dodělám, říkám, že je nechám vydechnout. Jenže pak začnou chodit Vlašimáci a zpětná vazba naší domovské scény je natolik milá, že nám to nedá. Stále se ptají, co zase nacvičujeme a vlastně nás moc vydechnout nenechají. Takže přemýšlíme, co bychom dělali dál. Zatím však nemáme nic vybraného. Samotný výběr hry je pro nás dost komplikovaný. Necháváme si poslat nějaké scénáře od DILIE, ležíme v tom a čteme. Když se nám něco líbí, jedeme se na to podívat. Rádi bychom opět s něčím přišli.

Na děkovačce jsem měl pocit, že sleduji rodinné divadlo. Na jevišti jste byli celá rodina, že?

Jsme tam všichni. Celá rodina, i babička i nejmladší syn, který to všechno absolvuje s námi. K divadlu jsem před pěti lety přišla na prostou náhodou. Můj děda byl tehdy smutný z toho, že dnes už nejsou divadelníci, jací bývali. Že je velmi těžké divadlo dělat, že nám kulturní dům nevychází tolik vstříc, jako to bylo dříve, a že mladí už na to moc nejsou. A já si řekla, že nechci, aby můj děda odešel s pocí-

tem, že ochotníci nestojí za nic. A tak jsme do toho skočili rovnýma nohama. Obnovili jsme soubor především proto, abychom dokázali, že ochotnické divadlo má nějaký smysl. A zpětná energie od publika je natolik skvělá a nabízející, že víme, že jsme udělali dobře.

A jinak opravdu hrajeme celá rodina. Manžel, který je totální introvert, mi na informaci, že bude hrát divadlo, řekl: No to si děláš srandu! Vysvětlila jsem mu, že bude skvělý.

Kolik jste hráli repríz?

Premiéra byla v prosinci, takže jsme teprve na začátku. Ve Vlašimi jsme hráli pět představení, tohle je šesté. Pak pokračujeme na Dny Svatopluka do Benešova, pak objedeme několik vesnic a tím to asi skončí.

Není to škoda?

Máme trochu problém s velkou scénou. Byli jsme se podívat na několika dalších místech, kde bychom mohli hrát, a ne úplně všude se vejde. Málokdo nám také dovolí vrtat do země a podobně.

Jste poprvé na přehlídce?

Měla jsem velkou radost, že můžeme na nějakou přehlídku jet a dopřát si kontakt s ostatními divadly. Je to velká zkušenost. Moc se těším na porotu a zároveň se samozřejmě bojím. Režuruji podruhé v životě. Když však jdu unavená a třeba i našťavaná z divadla, a pak si třeba jen prohlédnu fotky z představení, tak mě to nabíjí. Vzájemná energie funguje opravdu moc hezky.

Honza Švácha

Dobrá textová předloha je odrazovým můstkem

Dokonalá svatba (nebo chcete-li Úžasná svatba – to podle toho, který překlad do češtiny si zvolíte) Robina Hawdona je na půdě českého amatérského divadla titulem poměrně často uváděným. A plným právem. Neotřelá zápleтка, skvěle napsané situace, břitké dialogy, inteligentní humor a v neposlední řadě postavy, které se dostávají do stále zapeklitějších a složitějších situací, ve kterých, aby zachránily svou kůži, musejí rychle a pokud možno „uvěřitelně“ jednat – to vše dělá Dokonalou svatbu jednou z nejlepších a logicky tím pádem i nejhranějších současných komedií.

Z tohoto úhlu pohledu mělo Divadlo vlašských ochotníků Vznešený DIVOCH šťastnou ruku. Kdo však někdy divadelní komedii režíroval či v ní hrál, dá mně jistě za pravdu, že dobře napsaná textová předloha je jen odrazovým můstkem, byť důležitým, a že účinné naplnění předlohy jevištním životem bývá často

spojeno s cestou velmi trnitou. V tomto ohledu zůstala snaha vlašských někde na půli cesty. Režisérka (Andrea Smékalová) v zásadě dobře zorganizovala jevištní prostor, což bývá u komedií tohoto typu velmi důležité. Ten je přehlédnout a divák se v něm velmi dobře orientuje. Horší je to pak s účinným a působivým napl-

něním jednotlivých situací. Často jsme svědky jen překotně interpretovaného textu bez potřebných akcentů na důležité okolnosti (např. úvodní dialog Billa a Toma nebo Toma a Julie při jejich prvním setkání), mnohdy chybí to, čemu se říká timing, to jest načasování slovních nebo situačních point tak, aby zazněly v pravý čas a s patřičnou jevištní působivostí. Celkovému vyznění by určitě prospělo i průběžné zveřejňování plánů (nápadů) jednajících postav a jejich komentáře k tomu, kterak se jim jejich plán podařilo či nepodařilo realizovat. Zbytečně rozptylující divákovu pozornost jsou pak popisná „něma“ gesta herců v místnosti, kde se právě neodehrává hlavní příběh – v tomto případě by méně určitě znamenalo více. Zapojení dvou Amorků v závěru inscenace je jistě milé zpestření, ale režie by měla zvážit, zda jejich vystřelené šípy pro Billa a Judy nejsou oslabením skutečnosti, že se do sebe tito dva skutečně zamilovali. Příjemně a zdařile naopak vychází romantická dějová linka Billa (Štěpán Smékal) a Judy (Věra Kovaříková), a to i díky tomu, že se v těchto pasážích jejich fyzický projev zklidní a oba se soustředí ve svých výkonech právě na sdělení tématu jejich vztahu. Zaujala i Lenka Jedličková jako Julie, zde by však stálo za úvahu, zda celkové pojetí této postavy jako přihlouplé a lehce ordinérní pokojské je pro celkové vyznění inscenace výhodné. Přejí talentovanému vlašskému souboru i nadále šťastnou ruku při výběru kvalitních textových předloh a ještě šťastnější ruku při jejich realizaci.

Milan Schejbal

Místo dveří jsme měli na zahradě zapíchané dráty

vyprávějí Petr a Alena Říhovi, režisér a herečka Dobřichovické divadelní společnosti, která s velkým ohlasem uvedla na rakovnickém jevišti v pátek večer hru Rey Cooneyho Peklo v hotelu Westminster.

Na první pohled není vidět rozdíl mezi vaším a řadou profesionálních divadel. Jak dlouho trvá, než se soubor dostane na takovou úroveň?

Dobřichovickou divadelní společnost jsme založili před deseti lety, někteří z nás však hráli již před tím. My dva již dříve o čtyřicet let. Máme tedy dlouholeté zkušenosti. Pokud jde o herce, také pracujeme s velmi dobrým materiálem.

Zaujala mě také scéna...

Tu skutečně navrhovala profesionální scenografka Jitka Nejedlá. Když divadlo děláme, chceme, aby scéna nějak vypadala. Když boucháme dveřmi, nesmí padat kulisy. Scéna musí skutečně hodně vydržet. Musí být bytelná.

Dá se tedy říct, že máte dobré zázemí? Podobná výprava není zadarmo.

Máme dobré zázemí, městský úřad nás

podporuje. Každý rok dostáváme dotaci a v loňském roce jsme dostali dotaci dokonce i od kraje. Občas také něco vyděláme na představeních. V létě jsme například hráli představení osmkrát a vždycky bylo vyprodáno. Problémem je ovšem skutečnost, že nemáme kde hrát. Nemáme svoji vlastní scénu a zkoušíme po zahradách. Hru, kterou jste dnes viděli v Rakovníku, jsme zkoušeli na naší zahradě. Do země jsme si zapíchnuli dráty, abychom věděli, kde budou dveře. Na scéně je pak pochopitelně všechno jinak. A sousedi si občas mysleli, že se hádáme.

Při představení jsem neměl pocit, že byste měli problémy s pohybem na scéně...

V zimě si totiž pronajímáme scény v Městských divadlech pražských a teď, než jsme jeli na přehlídku, jsme hráli v Rokoku a v ABC. Mnohdy jsme hráli také v Semaforu, hráli jsme i v Žižkovském divadle nebo Na Prádle. Dá se

říci, že Prahu máme celkem objetou právě z toho důvodu, že nemáme domovskou scénu, že nemáme doma kde hrát.

Hrajete tedy z nouze na profesionálních scénách.

Ano. A je to krásné. Když se třeba v ABC postavíte na forbínu a fěknete si: Tak tady stál Werich! Jste v šatnách, kde přebývali ti nejlepší čeští herci. Je to nádhera.

Přesto mi nejde do hlavy, jak můžete nazkoušet v situaci, kterou popisujete, podobné představení. Jak dlouho vám to trvá?

Tak tři měsíce. A to jsou zkoušky občas museli přerušit, protože se členové souboru rozjeli na zimní dovolené, děti měly prázdniny, čas od času někdo omarodí... Začínali jsme v loňském březnu a do léta muselo být představení hotové.

Vaše předchozí účast na Wintrovkách umožňuje srovnání. Zdá se, že máte po-

měrně stálý soubor. Obměňují se vůbec účinkující?

V současné době moc mladých nebo nových členů souboru nemáme. Nebo nějaké máme, ale ti zase nehrají tak dobře. Jedna naše kamarádka Lucka Kuklová však založila v Dobřichovicích dětský divadelní soubor Kukadýlko. Doufejme, že z jeho členů v budoucnosti budeme moci získávat další herce.

Kolik her máte v současné době na repertoáru?

Udržujeme tři představení. Brouka v hlavě, kterého jsme zde hráli loni, Peklo v hotelu Westminster a hru Máťový nebo citron. A připravujeme dalšího Cooneyho – pokračování hry Peklo v hotelu Westminster, které se bude jmenovat Dvouplošník v hotelu Westminster. Stejní lidé budou hrát stejné postavy. Bude pouze apartmá 648, které se nebude měnit. Změní se samozřejmě děj, ale téma

bude v podstatě stejné. Záletník ministr si přivede milenku do apartmá.

Hrajete především situační komedie. Neuvažujete o vážnějším žánru?

My jsme na komedie zavedení a máme je rádi. Bavíme se my a asi i diváci. Možná bychom to ani neuměli a naši diváci na to od nás nejsou zvyklí. Dělali jsme ale například velkou pohádku Byl jednou jeden král, právě kvůli již zmíněnému Kukadýlku, aby si zahráli i děti. Ta však nejde inscenovat jinde než na nádvoří dobřichovického zámku.

Jaký je podle vás rozdíl mezi amatérským a profesionálním divadlem?

To my přece nevíme. Hrajeme z radosti s elánem a diváci říkají, že je to na nás vidět. Potlesk je pro nás potom ta největší odměna.

Honza Švácha

Dobře promazaný a šlapající stroj z Dobřichovic

Dobřichovická divadelní společnost zůstala věrna svému divadelnímu zaměření a program Wintrova Rakovníka 2018 obohatila inscenací situační komedie Raye Cooneyho Peklo v hotelu Westminster aneb Dva do jedné v překladu Břetislava Hodka.

Hra britského herce a dramatika, nazývaného mistrem frašky, vychází z nejlepších tradic anglické komedie s komplikovanou zápletkou a nepostrádací charakteristický britský humor. Peklo v hotelu Westminster patří k těm nejkomplikovanějším. Odvíjí se od situace, kdy jeden ze sousedících hotelových apartmánů je předurčen k ubytování náměstka ministra a jeho manželky, zatímco druhý má posloužit k záletům náměstka s jeho milenkou. Plánované zálety se tím zkomplikují natolik, že se v hotelu rozpoutá doslova „peklo“. Ve spleťtých situacích zapříčiněných plánovanou nevěrou, bojují o svůj krk „ctihodný“ politik a jeho osobní sekretář, svou pověst hájí dámy, renomé hotelu se pokouší zachránit ředitel etc.

Inscenace dobřichovických v režii Petra Říhy je postavena na režijní zkušenosti se zvoleným žánrem, rovnocenně pak na zkušenosti a vybavenosti hereckého souboru. Petr Říha vystavěl přesně jednotlivé situace i celek hry. K tomu mu byla nemalou oporou scénická výprava Jitky Nejedly a Lenky Mejstříkové, v níž hrají podstatnou roli dvě trojice dveří v jednotlivých apartmánech. Scéna je nejen zhotovena s náležitou důkladností tak, aby potřebné práskání dveří bylo umožněno, aniž by se otřásaly stěny kolem nich, je pojednána spolu

s mobiliářem výtvarně tak, že evokuje luxusní hotel, v němž se bláznivý příběh odehrává. Nemalá péče byla věnována i kostýmní složce inscenace. Prostředí hotelového luxusu podporuje hra dvou hudebníků. Jejich hudební vstupy slouží i při přestavbách scény.

Inscenaci lze přirovnat k dobře promazanému a „šlapajícímu“ stroji, do kterého se nesmí dostat „zrno písku“, aby se neporouchal. Ten v rakovnickém představení fungoval zejména v první části inscenace. Ono „zrno písku“ se, bohužel, v druhé části do výborně fungujícího mechanismu vloudilo. Příčinou byly odchody a příchody herců do nepatřičných dveří a jedné scény. Způsobilo to zvolnění tempa a narušení kýženého rytmu. Netrvalo to však dlouho, a stroj se rozjel znovu, aby

představení bez problémů došlo svého finále.

Inscenace prokazuje vyrovnanou hereckou práci celého souboru, schopnost herců jednat slovem i nonverbálními prostředky v daných okolnostech s patřičnou komediální nadsázkou, smysl pro přesné načasování slovních i mimoslovních gagů. Inscenaci zdobí kreace představitelů hlavních rolí, především Jiřího Šafránka v roli Richarda Willeyho (náměstka ministra) a Jana Seidela, který ztvárnil postavu George Pigdena (náměstkovy osobního sekretáře). Jejich herecké kreace patří k vrcholům inscenace.

Přes zmíněné zadrhnutí jsme byli svědky mimořádného inscenačního výsledku, srovnatelného s tím nejzdařilejším, co lze spatřit na amatérských divadelních jevištích, a nejen na nich.

Milan Strotzer

PROGRAM Sobota 17. března 2018

10.00 – 10.50 hodin

Charles Bukowski/David Slížek

O BÁSNÍKOVI

DIVADLO (bez záruky) PRAHA

12.30 – 13.30 hodin

Rozborový seminář O básníkovi

15.00 – 16.25 hodin

Mario Geraldí/Karel Purkar

ZLOMATKA

Divadelní spolek TYL Říčany

17.30 – 18.30 hodin

Rozborový seminář Zlomátka

19.00 – 20.20 hodin

Karel Čapek/V.A.D.

VÁLKA S MLOKY

V.A.D. Kladno

21.30 – 22.30 hodin

Rozborový seminář Válka s mloky

23.30 hodin

VYHLÁŠENÍ VÝSLEDKŮ A ZAKONČENÍ
WINTROVA RAKOVNÍKA 2018

Suflér

A podívejme, herec něco hraje, režisér něco míní a jeden divák nechápe. Druhý divák chápe a snaží se prvnímu divákovi o přestávce u svítcí cigarety na balkónku vysvětlit, co herec hraje a co režisér míní. Jenže první divák míní něco jiného, než míní druhý divák a už úplně něco jiného, než míní režisér. A teď se, vážené dámy a vážení pánové, podržte. Ten druhý divák také míní něco jiného, než minil režisér, ale to ten domýšlivce neví.

Myslí si, že jeho mínění je shodné s míněním režisérovým a režisér se někde mezitím třese strachy ve foyer, jestli diváci a porota pochopí, co míní. Doufá, že to pojmenují, proto-

že on sám si není ničím jistý. Učenci by se snažili tento jev nějak přesně definovat, ale to ať si nechají do tlustých knih opřených o moudra teoretiků starších a zaprášenějších než ta hra, kterou někdo napsal dřív, než se na zemi objevil čas. Mě zajímá komedie, co se odehrává na balkónku a ve foyer. Komedie, co se odehrává v celém divadle.

Nikdo ničemu nerozumí a každý by rád chápal. Někdo se ukonejší tím, že nemá šanci na nic kápnout, tak proč se snažit? Další si velkoryse namluví, že se mu vše v mozku usadilo naprosto dokonale a třetí se modlí za to, aby osazenstvo obdivovalo jeho mínění. Říká se: chytrému napověz, ale tenhle večer je zrovna budka, v níž se někdy objeví suflér, prázdná.

Jen se podívejte a nemějte strach se tomu zasmát. Diváci se zabořili do sedadel a zírají.

Opona se nějakým nedopatřením neotevřela. První divák to vydrží chvíli, zvedá se, uraženě odchází a připojují se k němu další. Druhý divák tleská ve stoje a také se k němu připojují další. Jenže pak se rozpačitý večer změní v povyk. Režisér zkolabuje, a v tu ránu osazenstvo zanechá nešikovného vymotávání se z uliček, v některých místech zacpaných tleskajícími domýšlivci, a zkoprní nebo se mu hrdinně přes sedadla, řady neřady, vydávají na pomoc. Mínění zůstalo někde vzadu za oponou a každému je nyní ukradené.

Ptáte se, kde byl technik, když se opona zasekla? Kdyby režisér dnes mohl mluvit, prozradil by, že ten flákač tehdy chlastal v zákulisí se suflérem.

Jiří Štraub

